

OSMANLI DÖNEMİ RUMELİ PARA
VAKIFLARINDA MEVLİD-İ NEBÎ
KUTLAMALARINA DAİR TAHSİSATLAR

ALLOCATIONS FOR MEVLID-I NEBÎ
CELEBRATIONS IN RUMELIAN CASH
WAQFS IN THE OTTOMAN PERIOD

DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET TUĞRUL

OSMANLI DÖNEMİ RUMELİ PARA VAKIFLARINDA MEVLİD-İ NEBÎ KUTLAMALARINA DAİR TAHSİSATLAR

DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET TUĞRUL

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

Özet

Türk-İslam kültüründe İslam Peygamberi Hz. Muhammed (as)’a olan sevgi ve hürmet hayatın birçok alanına yansımıştır. O’nun ismi anıldığında ellerin kalbe gitmesi, dillerin salavat getirmesi, musafaha esnasında salavat getirilmesi, kışlanın Peygamber Ocağı, askerinin Mehmedcik olarak anılması, Muhammed ve Mehmed isminin yaygın olarak kullanılması gibi örnekler bunun ispatıdır. Türk-İslam geleneğinde Peygambere olan sevgi ve hürmetin en önemli göstergelerinden biri de merhum Süleyman Çelebi tarafından kaleme alınan ve halk arasında “mevlid” olarak tesmiye edilen “*Vesiletü’n-Necât*” isimli eserin insanlar nezdinde edindiği mertebedir. Hz. Muhammed (as) için kaleme alınmış olan bu eser İslam toplumlarında ve özellikle Anadolu ve Balkan Müslümanları üzerinde o denli tesirler bırakmıştır ki bu metne kutsiyet atfedilir olmuştur. Nitekim doğum, ölüm, düğün, sünnet, evlenme, asker uğurlama gibi hayatın önemli anlarında “mevlid” merasim eşliğinde okutulagelmiştir. Osmanlı Devleti’nin ilk döneminde kaleme alınan “mevlid” insanlar tarafından hüsn-i kabul görmüş, devletin en önemli kurumlarından biri olan vakıflara konu edilerek yaygınlaşmıştır. İnsanlar kurmuş oldukları vakıflar vesilesiyle mühim günlerde mevlid-i şerif okutulmasını ve bu vesileyle de meclisler kurulmasını istemişlerdir. Bu çalışmada, Osmanlı döneminde Rumeli coğrafyasında kurulmuş olan para vakıflarının kuruluş belgelerinde mevlid-i şerif okutulmasına dair ibareler incelenerek, bu uygulamanın sosyal boyutları analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler

Osmanlılar, Rumeli, Vakıf, Para Vakfı, Mevlid

ALLOCATIONS FOR MEVLID-I NEBÎ CELEBRATIONS IN RUMELIAN CASH WAQFS IN THE OTTOMAN PERIOD

ASSIST. PROF. MEHMET TUĞRUL

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT UNIVERSITY

Abstract

In Turkish-Islamic culture, the love and reverence for the Prophet Muhammad (pbuh) is reflected in many areas of life. Examples such as hands going to the heart when his name is mentioned, tongues bringing salavat, bringing salavat during greetings, the barracks being called the Prophet's Forge, the soldier being called Mehmedcik, and the widespread use of the names Muhammad and Mehmed are proof of this. One of the most important indicators of the love and reverence for the Prophet in the Turkish-Islamic tradition is the rank that the work “*Vesiletü'n-Necât*”, written by the late Süleyman Çelebi and popularly known as “mevlid”, has gained in the eyes of people. This work, which was written for the Prophet Muhammad (pbuh), has had such an impact on Islamic societies, and especially on Anatolian and Balkan Muslims, that it has become a sacred text. As a matter of fact, “mevlid” has been recited in important moments of life such as birth, death, wedding, circumcision, marriage, and soldier farewell. The “mevlid” written in the first period of the Ottoman Empire was well accepted by the people and became widespread by being the subject of waqfs, one of the most important institutions of the state. Through the waqfs they established, people requested that mevlid-i sharif be recited on important days and that assemblies be established on this occasion. In this study, the social dimensions of this practice will be analyzed by examining the statements regarding the reading of mevlid-i sharif in the waqfiyyas of the cash waqfs established in Rumelia during the Ottoman period.

Keywords

Ottomans, Rumelia, Waqf, Cash Waqf, Mevlid

